

Montessori Terapija

No. LLI-352
INTERPROF

Project is partly financed by
Interreg V-A Latvia – Lithuania Programme 2014-2020

www.latlit.eu

Isotrinis Montessori aspektas

Maria Montessori buvo pirmoji moteris Italijoje 1896 m. baigusi Romos universitetą bei tapusi medicinos daktare. Nežiūrint išankstinio priešiško kolegų nusistatymo tuomečiame „vyriškame“ pasaulyje ši iškili gydytoja įgyvendino savo svajonę ir ėmė stebėti skirtingo amžiaus ir gebėjimų vaikus. Tai leido jai sukurti puikų metodą, kuris daugiau nei 100 metų, iki pat šių dienų, išlieka aktualus.

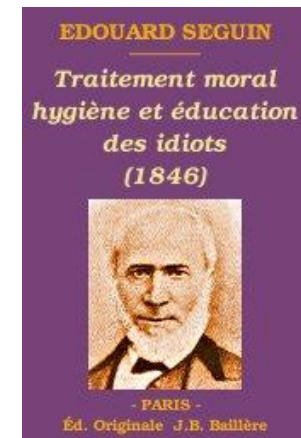

storinės Montessori pedagogikos šaknys yra prancūzų gydytojų Jean - Marc Itard (1774 - 1838) ir Edouard Seguin (1812 - 1880) tyrimai apie vaikų ir suaugusiųjų, turinčių klausos ir psichinę negalią, mokymą ir habilitaciją.

Jean – Marc Itard (1774 – 1838)

Edouard Seguin (1812 – 1880)

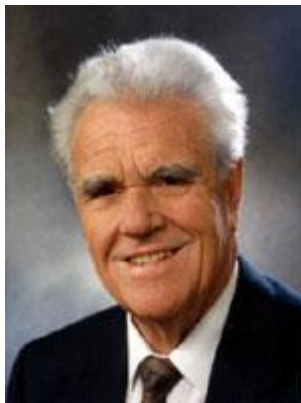

1907 m. Romoje atidarius pirmąjį vaikų darželį, Montessori filosofija ir ugdymo metodai savo revoliucinėmis idėjomis užkariavo pasaulį. Tai idėjos nuo pagarbos vaiko veiklai iki vaiko mokymosi aplinkos su daugybe patrauklių ugdymo priemonių, kurios padeda holistiškai ugdyti vaiką. Ši filosofija vienija tėvus ir mokytojus, tikinčius, kad bet kokia pažanga, kurią vaikas padarė, yra vienodai svarbi formuojantis vaiko asmenybei, ar tai būtų mokymasis padengti stalą pietums, ar mokymasis skaityti.

Montesori pedagogika šiais laikais - raidos, švietimo ir gydymo pedagogika

1967 m. Vokiečių profesorius Th.Hellbrügge (1919 - 2014) nustatė naujus Montessori pedagogikos tikslus ir uždavinius - Miuncheno vaikų centre (pirmasis Güllstraße 3, nuo 1968 m., Vėliau Heighhofstraße 63, nuo 1987 m.).
pataisomosios pedagogikos statusas.

Pagrindinis tikslas yra neįgalių vaikų įtrauktis ir socialinė raida. Tačiau praktinio darbo patirtis parodė, kad šiems vaikams taip pat suteikiamos naujos galimybės sustiprinti jų pažintinį vystymąsi, nes Montessori pedagogika remiasi neurofiziologija ir etiologija:

- atsižvelgti į jautrius vaiko raidos laikotarpius ir individualius poreikius;
- supratimas ir stebėjimas asociacinių ir operacinių mokymosi formų tarpusavio ryšių;
- suprasti ir pritaikyti socialinius ir pažintinius mokymosi procesus (Hellbrügge, 1998).

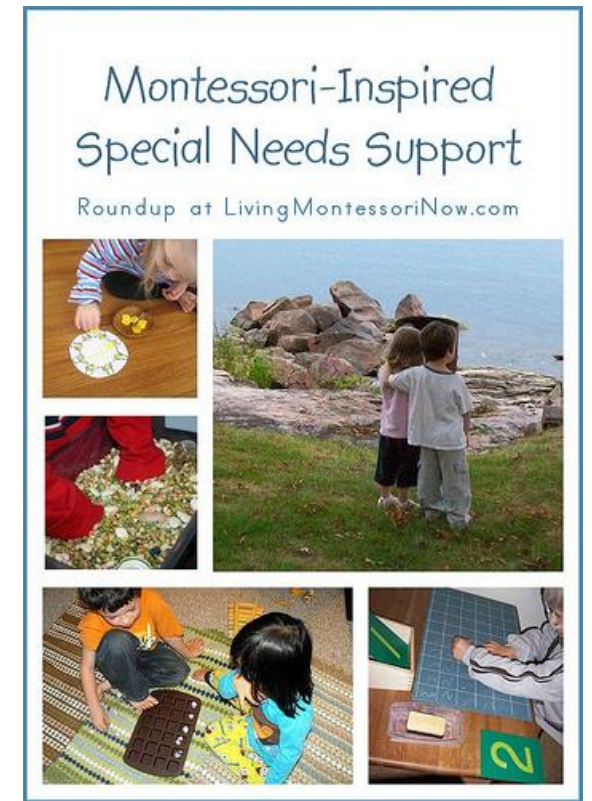
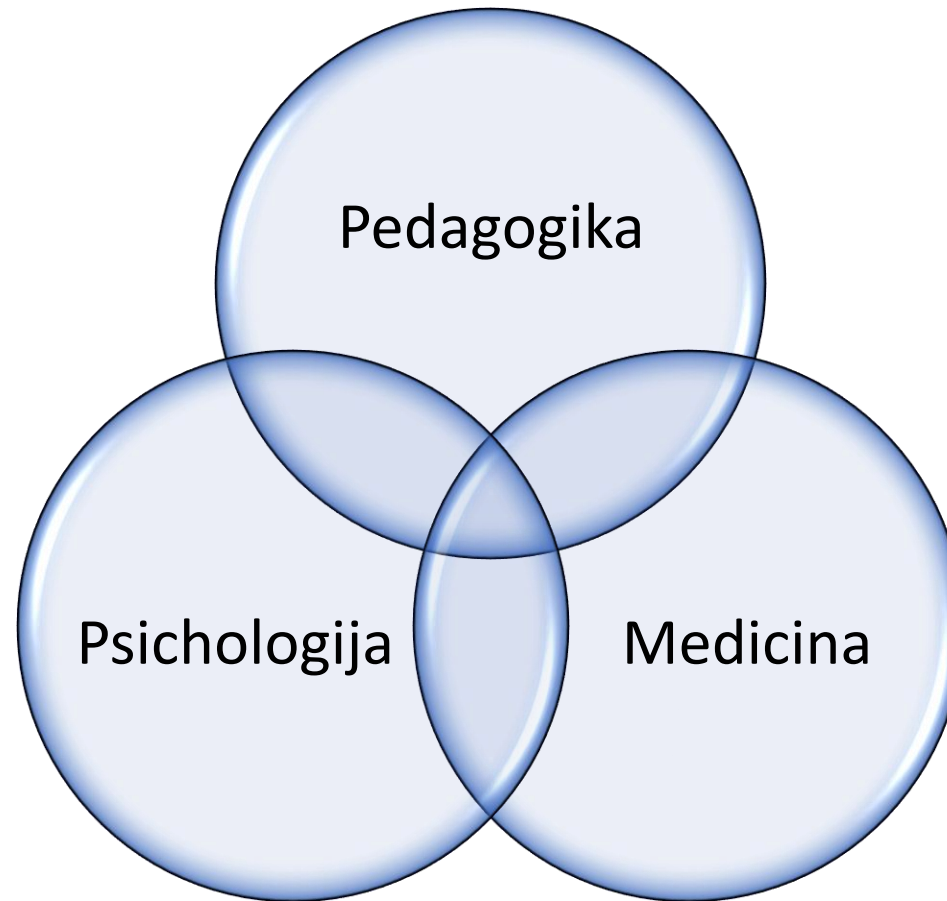

Šiandien Montessori pedagogika ir terapija naudojama motorinei, jutimo ir suvokimo, kalbinei, pažintinei, socialinei ir emocinei sritims vystyti, vystymuisi skatinti ir skirtingiems amžiaus sutrikimams taisyti.

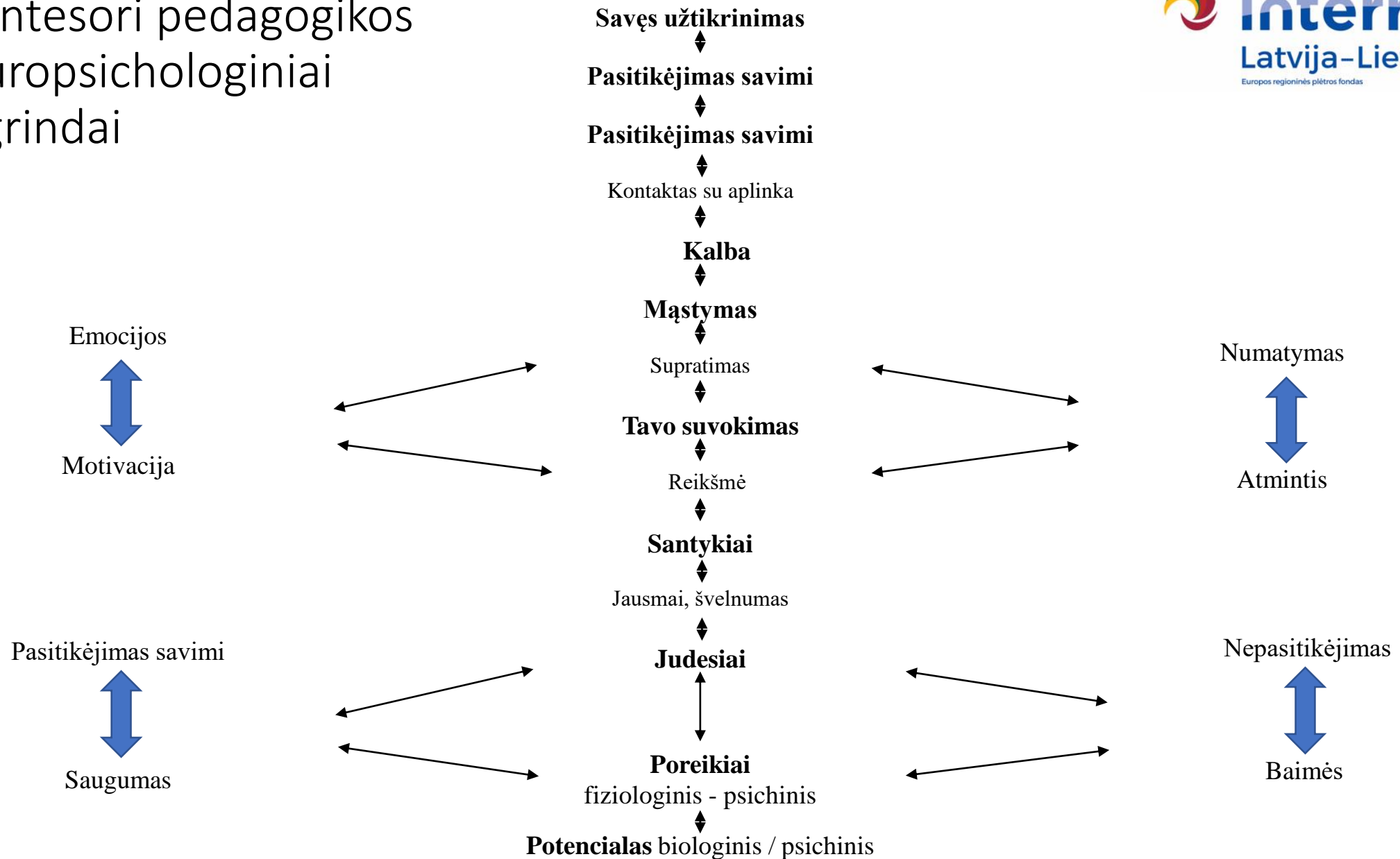

Montesori terapija

*Montessori-
habilitare-Therapie®*
by Lore Anderlik

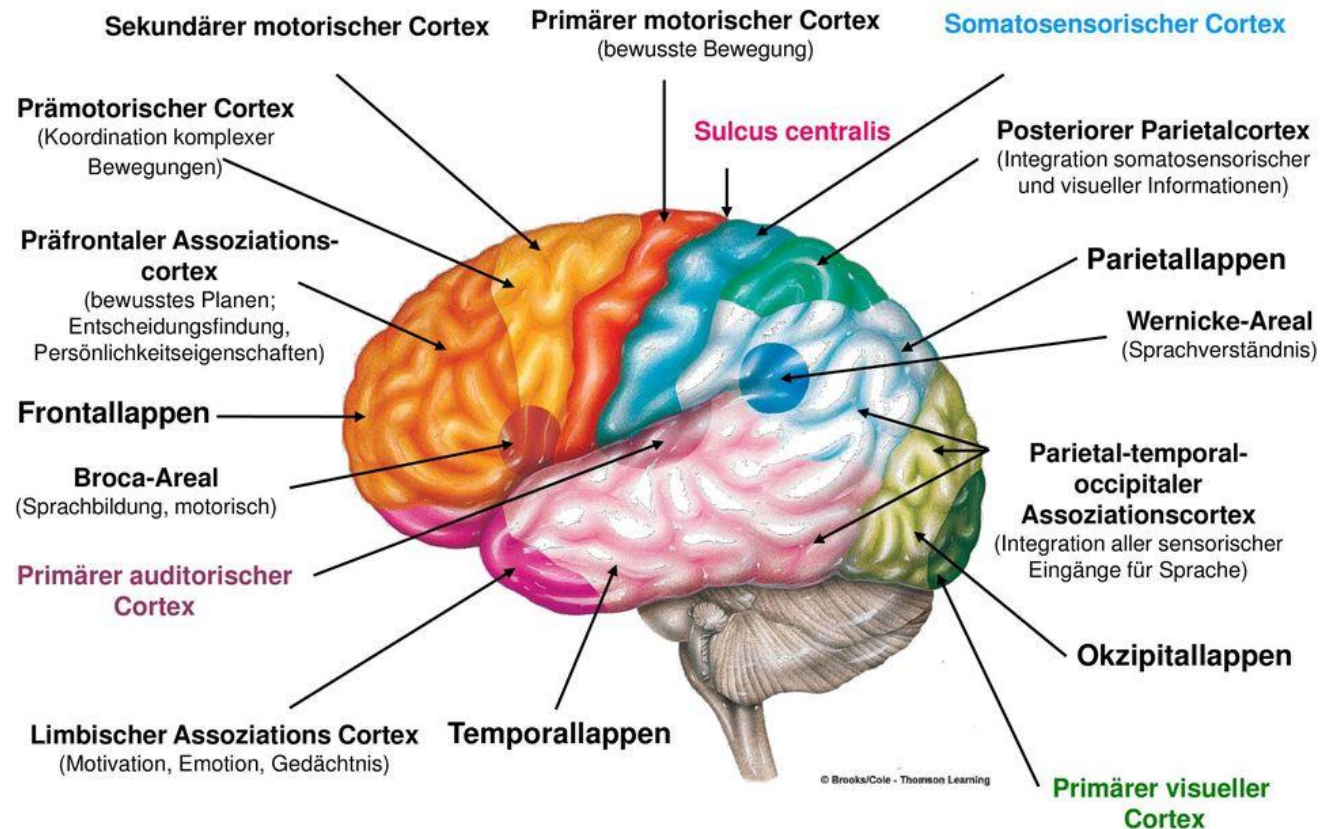

Montesori pedagogikos neuropsichologiniai pagrindai

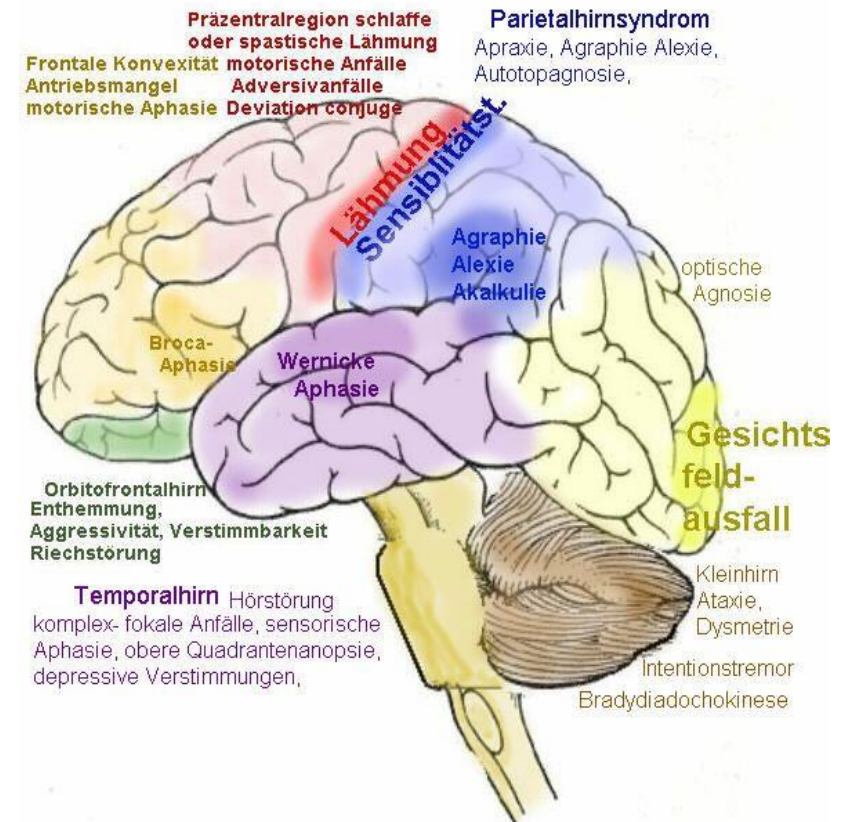

Neurologinės kilmės sutrikimai

Gehirn Funktionelle Gliederung

Hemisphärensyndrome, dominante Hemisphäre

Montesori terapija ir sutrikimų tipai

Vaikų su negalia įtraukimas į Montessori mokymo sistemą

Individuali terapija

- *kartu su tėvais / artimaisiais - tėvų / artimųjų mokymai;*
- *susipažinimas su Montessori parengta aplinka ir pagrindinėmis taisyklėmis;*
- *Laipsniškas Montessori didaktinių medžiagų įsisavinimas (praktinės užduotys, jutimo lavinimo medžiaga, pritaikyta medžiaga);*
- *didaktinės medžiagos pritaikymas darbui namuose;*
- *medžiagos pritaikymas vaikams, turintiems įvairių raidos sutrikimų.*

Vaikų su negalia įtraukimas į Montessori mokymo sistemą

Mažų grupių terapija

- *tolesnis individualios terapijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimas, naujų tikslų ir uždavinių nustatymas;*
- *palaipsniui didėja vaikų skaičius (2–4);*
- *socialinės plėtros, skirtos lavinti bendravimo ir bendravimo įgūdžius, skatinimas;*
- *tėvų mokymas integruoti specialiųjų poreikių vaiką į šeimą ir kitas mikro grupes (artimuosius, draugus, kaimynus);*
- *tikslas - ugdyti savarankiškumą ir socialumą;*
- *kelias - laipsniškas sunkumų didėjimas.*

Vaikų su negalia įtraukimas į Montessori mokymo sistemą

Montessori grupė

- *neįgalių vaikų įtraukimas į sveikų vaikų bendruomenę;*
- *tolesnis socialinės raidos sutrikimų taisymas, taip pat sveikų vaikų savarankiškų ir bendravimo įgūdžių ugdymas;*
- *kalbos ir kognityvinės raidos skatinimas siekiant bendro judėjimo ir smulkiosios motorinės mankštos, daiktų ir žaidimų veiklos vystymas, sensibilizacija ir diferenciacija, socialinių ryšių plėtra, kūrybiškumo ir mąstymo ugdymas, dėmesys, susikaupimas, kantrybė, valia, asmeninė veikla, iniciatyvos, savarankiškumo ir savigarbos ugdymo ir stabilizavimo pagrindai.*

Montessori darželis (tyrėjų dirbtuvės)

Montessori darželis (tyrėjų dirbtuvės)

Montessori pedagoginės pamokos vaikams (rankinės rankos, varžtai ir juostos)

Montessori suaugusiųjų terapija (Hastings raj atokvėpio priežiūra)

From Can't to
Can Do!
REDESIGNING DEMENTIA CARE

Getting Started with Montessori

Volume 2: It Takes a Team
Empowering Care Partners to Implement Montessori for Aging and Dementia

Jennifer A. Brush
Natalie F. Douglas

Montessori Methods for Dementia™

Focusing on the Person & the Prepared Environment

Gail Elliot
DementiaAbility Enterprises
Foreword by: Dr. Cameron Camp and Anne Kelly

Montessori ligoninė (Toronto ligoninė)

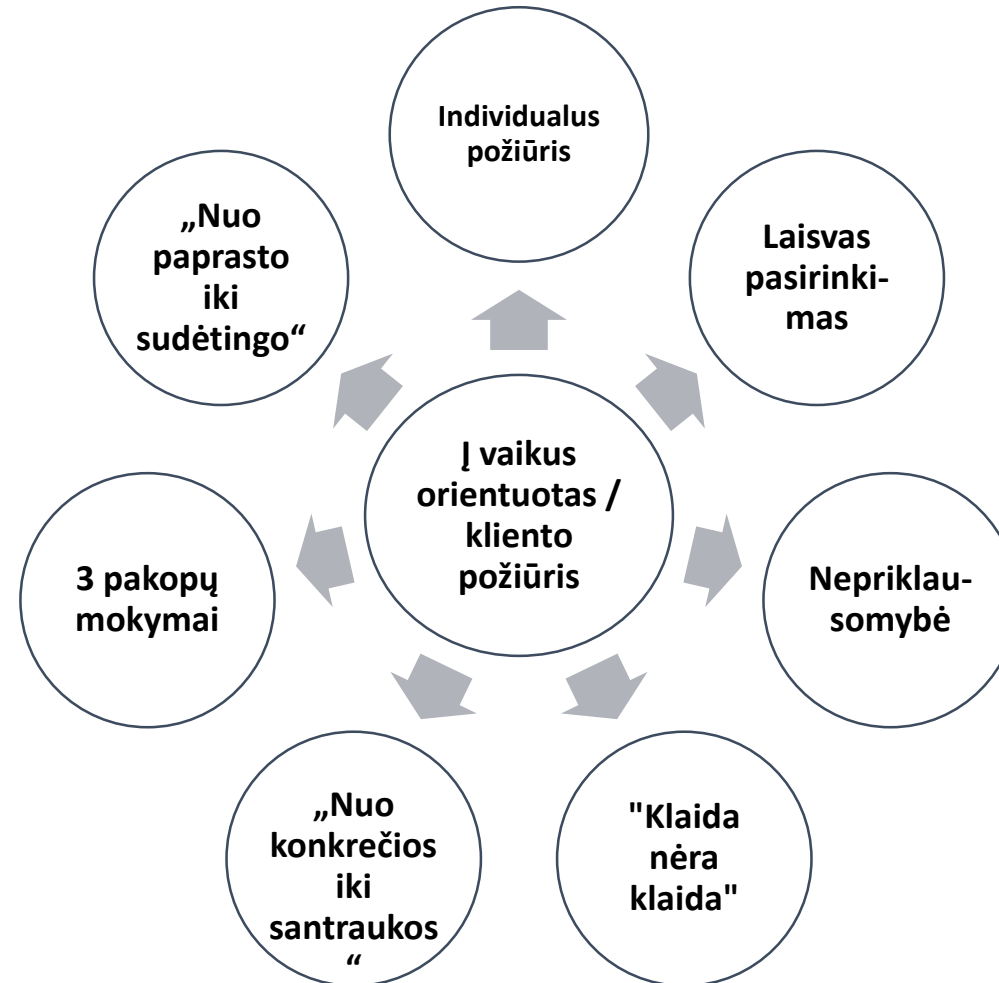

No. LLI-352
INTERPROF

LiepU IZI Alternatīvais ugdymo centrs

Didaktiniai Montessori pedagogikos principai taikymas terapijoje

Pagrindiniai Montessori užsiėmimų principai ir jų pritaikymas terapijoje

- Nemokamas didaktinių medžiagų pasirinkimas ir pasirokimas (iš dalies terapijoje).
- Visos lentynos atidarytos, prieinamos (iš dalies terapija).
- Tik vienas kiekvienos medžiagos egzempliorius.
- Po pamokos medžiaga visada turėtų būti palikta vietoje (pagalbinė terapija).
- Medžiaga tinka ūgiui, amžiui ir galimybėms (pritaikyta terapijai).
- Medžiaga yra savamokslė, turinti galimybę savarankiškai valdyti klaidas.
- Klaida nėra klaida - tai tik sekantis pratimas.
- Užsiėmimą galima pakartoti atsižvelgiant į vaiko / suaugusiojo norus (iš dalies terapijoje).
- Individualus darbo tempas ir ritmas.
- Mokymasis stebint, imituojant, veikiant savarankiškai (taikant palaikomąją terapiją).
- Pirmame plane yra vaikas / suaugęs asmuo. Pedagogas yra tik stebėtojas ir padėjęjas (terapijos specialistas vaidina pagrindinį vaidmenį planuojant ir įgyvendinant terapiją).
- Pagalba turi būti vadovaujama šūkiu
- **"Padėkite man pačiam tai padaryti!"**

LiepU IZI Alternatyvaus ugdymo centras

Praktiniai gyvenimo iššūkiai yra vystymosi iššūkiai.

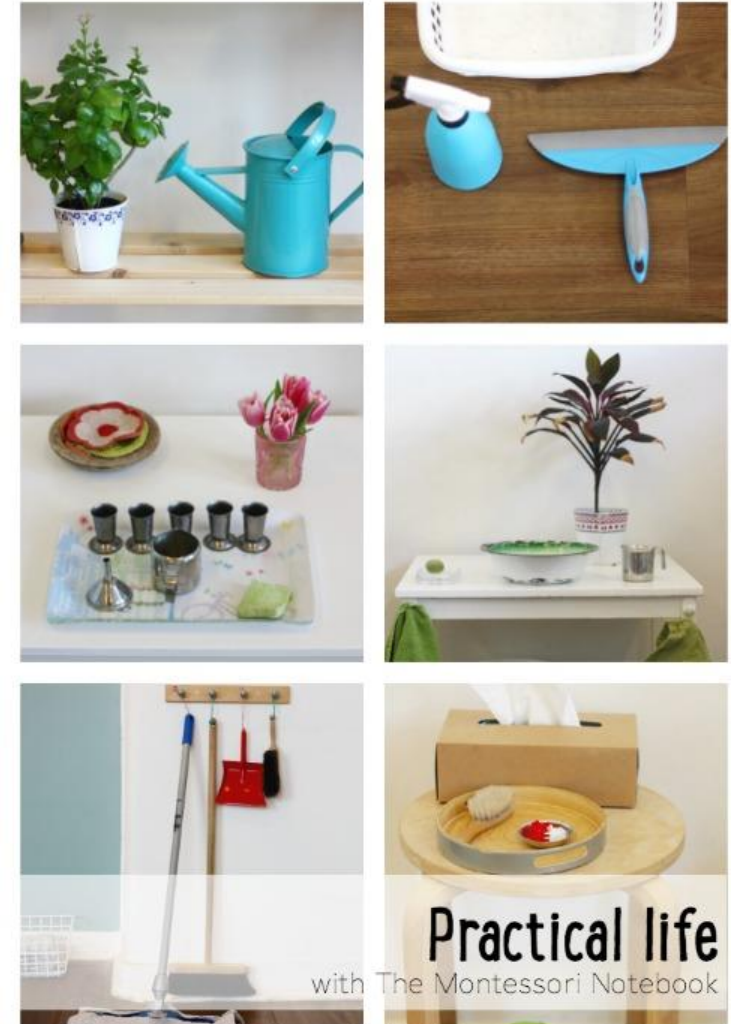
Suaugęs žmogus dirba kurdamas aplinką, o vaikas - kurdamas save.

(M.Montesori)

Praktinės gyvenimo užduočių grupės

1. Parengiamieji pratimai
2. Savitarnos užduotys
3. Rūpinimasis aplinka
4. Mandagumo užduotys
5. Specialios judėjimo užduotys

Praktinių gyvenimo užduočių tikslai

Tiesioginis

Padedą įsisavinti, atnaujinti, patobulinti ar išlaikyti gebėjimą atlikti tam tikrą veiklą (pvz., Atidaryti, uždaryti, skusti, pilti, spausti mygtukus, plauti rankas, šiukšles, prižiūrėti gyvūnus ir pan.).

Praktinių gyvenimo užduočių tikslai

Netiesioginis

- Lavina / pagerina bendrųjų ir subtiliųjų judesių koordinaciją ir tikslumą.
- Plėtoja / gerina psichinius procesus - dėmesį, susikaupimą, suvokimą, jausmą, atmintį, priežastinį supratimą, mąstymą.
- Lavina / gerina valią, ištvermę, kantrybę, savarankiškumą.
- Padeda įgyti / tobulinti socialinius įgūdžius, harmonizuoti asmenybę.
- Paruoškite kitą grupę didaktinės medžiagos mokymuisi apie jausmus, kalbą, matematiką ir lavinimąsi kosmoso srityje.
- Gyvenimo kokybės gerinimas.

Jutimo vystymosi užduotys yra „materializuota abstrakcija“ ir „raktas į pasaulį“.
Jie pažadina protą ir atveria jusles.

(M.Montesori)

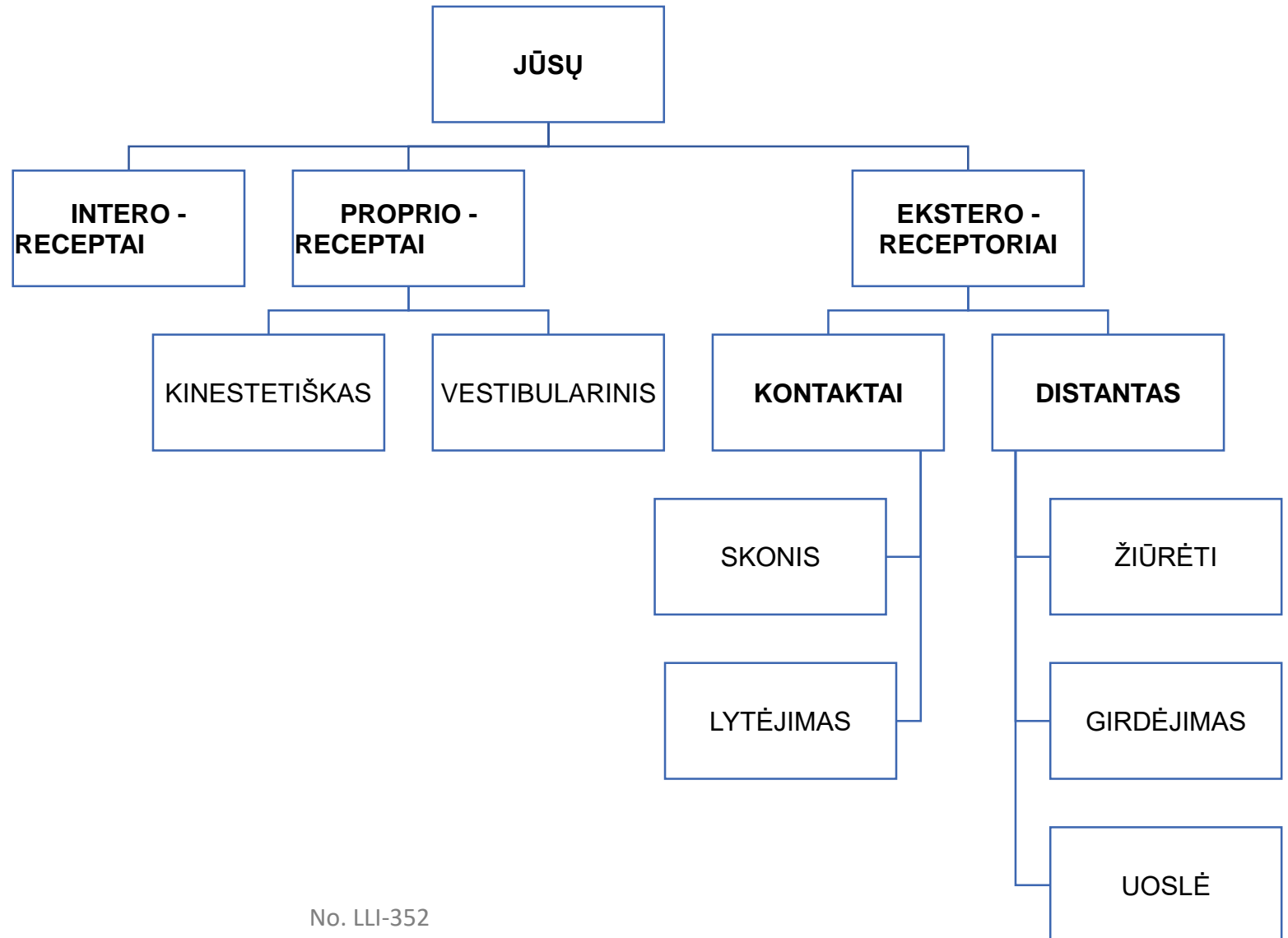
Istorinis Montessori jausmų medžiagos aspektas

- Didaktiniai Montessori jutimų medžiagos principai grindžiami Edouardo Seguino darbo „Physiologische Erziehung der Schwachsinnigen“ išvadamis.
- E.Segeno psichofiziologinis mokymas remiasi „nuo suvokimo iki idėjos generavimo“ koncepcija, paremta:
 - raumenų (motorinis) vystymasis;
 - stebėjimas ir mėgdžiojimas;
 - pojūčių vystymasis (lytėjimas, skonis, kvapas, klausa, regėjimas).
- Pagrindinis dalykas yra rankos, kaip gaudymo organo, atradimas, kuris leidžia mums susisiekti su pasauliu, atradimas - „**Rankos yra geriausias įrankis ir geriausias mąstytojas**“.

Terapinė - pedagoginė E.Segeno samprata

- **Kai jutimai yra specialiai fiziologiškai ugdomi, individualiai ir individualiai, gali būti pasiektas neribotas jų pirminių galimybių intelektas.**
- Vienas pojūtis gali būti naudojamas kaip priemonė ir pagalba plėtojant kitą.
- **Vieno pojūčio fiziologinis pratimas sustiprina kitas jutimo funkcijas ir šių funkcijų įgijimą.**
- Abstrakčios idėjos yra palyginimas ir apibendrinimas to, ką dvasia suvokė per jutimus.
- Ugdyti suvokimą reiškia paruošti „**maistą**“ dvasiniam tobulėjimui.
- Pojūčiai yra intelektinė funkcija, kuri vystoma išorinėmis priemonėmis, lygiai taip pat, kaip jos formuojasi, vystomos vidinių (paveldimų) sugebėjimų dėka.

Jausmų tipai

Montessori sensorinēs medžiagos

Montessori sensorinė medžiaga

Pagrindinė medžiagos savybė - izoliacija:

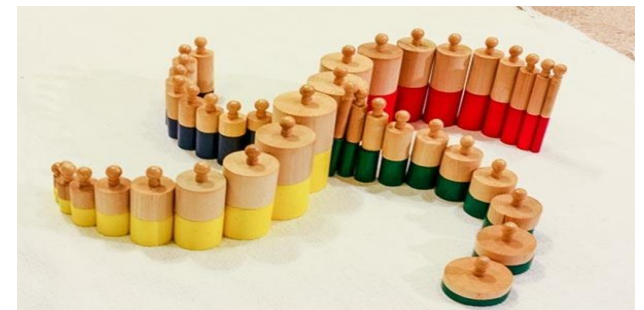
- jausmas;
- medžiagos savybė;
- sunkumo lygiai.

Medžiagos kūrimo mokslas:

- renkantis tipus;
- pasirenkant įtrauktiną turinį;
- dydžio pasirinkimas;
- spalvų pasirinkimas;
- skaičių pasirinkime.

• Medžiaga motyvuoja veikti:

- lankytinos vietos;
- savamokslis.

3 pakopų mokymo metodas

- **Medžiagos įvadas** (terapeuto demonstravimas, jutiminis medžiagos savybių suvokimas, veiklos įsigijimas)
- **1 etapas** - konceptualizavimas (terapeutas įvardija medžiagoje esančias sąvokas, neveikia veiksmožodžio - „Tai yra...“)
- **2 etapas** - sąvokos pažinimas (vaikas / suaugęs žino sąvoką, supranta jos prasmę; pakeiskite užduotis pamokos metu - „Parodyk...“, „Imk...“, „Imk...“, „Imk...“ ir kt. ; ilgiausia klasė)
- **3 etapas** - sąvokos pažinimas ir įvardijimas (vaikas / suaugęs žino ir įvardija sąvoką „kas / kas tai?“)
- **Apibendrinimas** - sąvoka vartojama naujose situacijose (tik dabar galima laikyti, kad ji įvaldyta)

Jutimo vystymosi užduočių svarba

1. jutimo raida ir sensibilizacija.
2. Bendrųjų motorinių įgūdžių lavinimas.
3. Smulkiųjų motorinių įgūdžių lavinimas.
4. Suvokimo raida.
5. Mąstymo ir kalbos raida.
6. Dėmesio ir atminties vystymas.
7. Netiesioginis pasiruošimas mokyklai (vaikams).
8. Asmenybės ugdymas.
9. Gyvenimo kokybės gerinimas.

Jutimo vystymosi užduočių svarba

- Veikdami savarankiškai, vaikai / suaugusieji išmoksta planuoti, ruošti, analizuoti, lyginti, diskutuoti ir dirbti su kitais vaikais / suaugusiais.
- Ypač svarbus 3 pakopų mokymas - abstrakčių koncepcijų mokymasis, žinių gerinimas ir mus supančio pasaulio įvairovės tyrinėjimas.
- Vaiko / suaugusiojo normalizacija vyksta - protiniai gebėjimai vystosi, sutelkia dėmesį, derinasi ir plečiasi.
- Gerėja vaiko / suaugusiojo santykis su socialine ir materialine aplinka, vystosi savarankiškumas.

Montesori pedagogika kalbos ugdymo ir sutrikimų taisymo srityse

1. Pagrindiniai filosofiniai principai (Montesori pedagoginė teorija): parengta aplinka;

- apmokytas mokytojas;
- pagarba jautriems vystymosi etapams;
- laisvė - laiko, erdvės, medžiagos, partnerio ir pagalbos pasirinkimas;
- individualus darbas.

2. Pagrindiniai didaktiniai principai:

- nuoseklus principas: nuo konkretaus iki abstrakčio, nuo paprasto iki sudėtingo;
- sisteminis principas;
- tobulėjimo principas;
- visiško požiūrio principas;

3. pakopų mokymo principas.

- Didaktinės medžiagos:
- netiesiogiai - visos medžiagų grupės;
- tiesiogiai - kalbos tobulinimo medžiaga.

Kalbos medžiagų klasifikacija

I Kalba

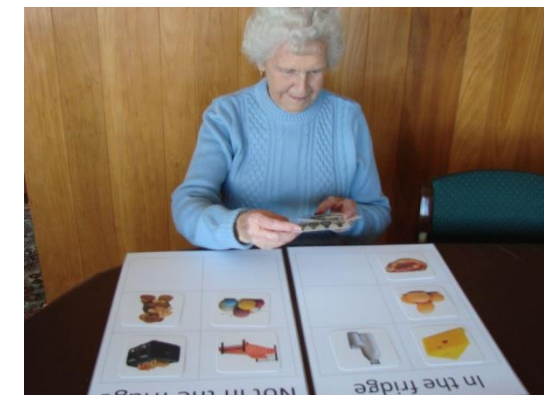
1. Išplečiamas bendras žodynas
2. Paveikslėlių serija, skirta išplėsti žodyną
3. Mažų daiktų rinkiniai, skirti išplėsti žodyną

II Rašymas

1. Metalo formos
2. Garso žaidimai
3. Švitrinio popieriaus raidės
4. Judanti abėcėlė (1, 2, 3 langeliai)

III Skaitymas

1. Pirmoji skaitymo medžiagos grupė: nuo žodžio iki sakinio.
2. Antroji skaitymo priemonių grupė: žodžių klasių funkcijos.
3. Trečioji skaitymo medžiagos grupė: sakinių analizė.
4. Ketvirtoji skaitymo priemonių grupė: žodžių analizė.

Žodinis kalbos mokymasis

Žodynas / žodžių klasių funkcijos

Sąvokų ir žodyno išplėtimas

Pokalbiai, pasivaikščiojimai, ekskursijos, knygos, teatras ir kt.

Montesori kalbos medžiaga

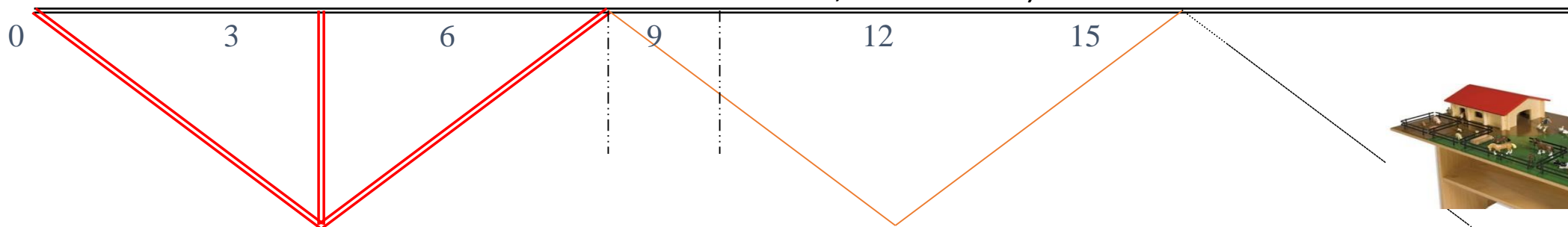
Vaizdų serijos, mažų objektų rinkiniai

Netiesioginis kalbos raidos skatinimas

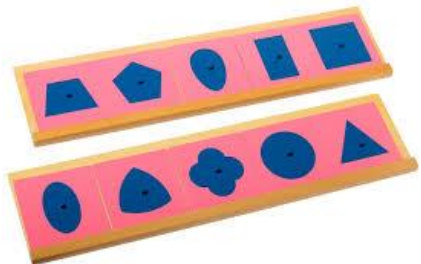
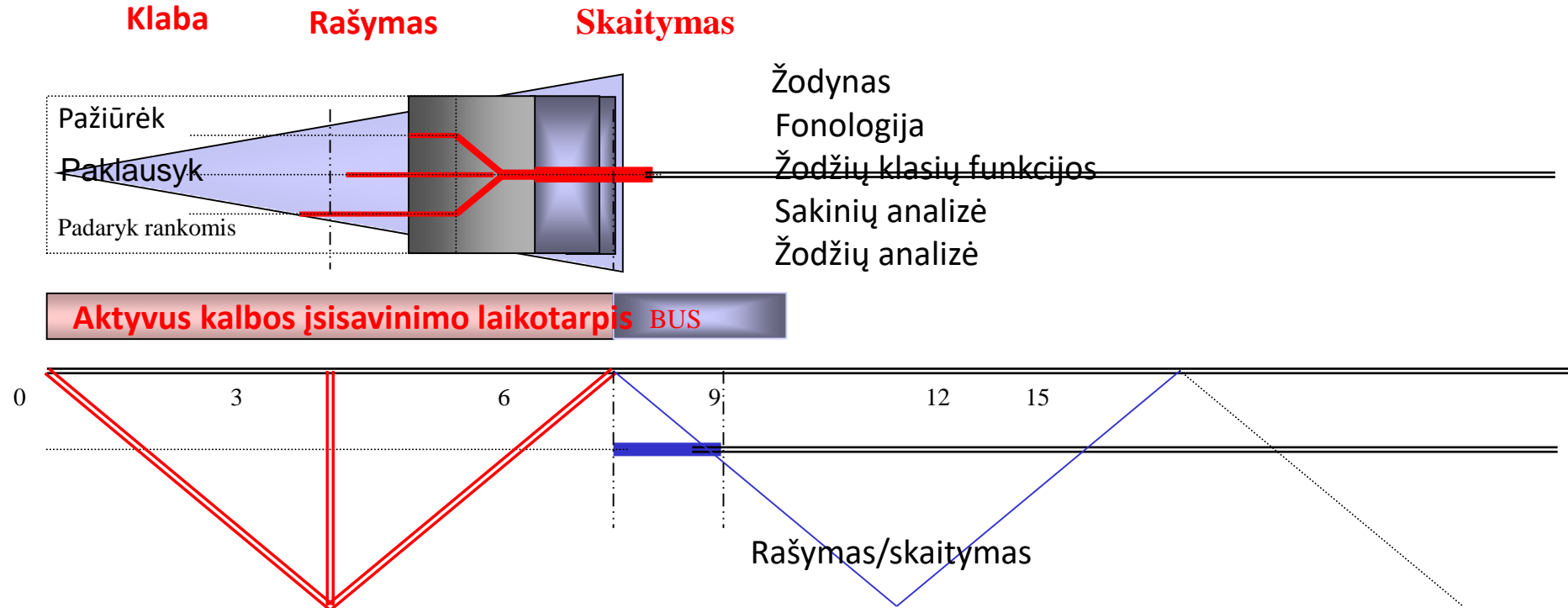
(Praktinis gyvenimas, jausmų medžiaga, kosminė išsilavinimas, matematika)

Kalba

Aktyvus kalbos įsisavinimo laikotarpis

Rašytinės kalbos mokymasis (po M. Montessori)

Kalbos ir kalbos sutrikimų korekcija Montessori klasėse

Logopedinių technologijų integracija (diagnostika, mifunkciniai ir kvėpavimo pratimai)

Montessori didaktinių užsiėmimų tikslų ir uždavinių įgyvendinimas

Montesori didaktinės medžiagos pritaikymas ir tolesnis tobulinimas, siekiant skatinti kalbos vystymąsi

Matematika

- Montessori matematinė medžiaga suteikia vaikui galimybę išmokti abstrakčių matematinių sąvokų su tam tikra medžiaga, išdėstyta apibrėžtoje, nuosekliojoje struktūroje.
- Matematikos mokslas turi savo specifinį žodyną, tačiau Montessori pedagogikoje jis visuomet siejamas su konkrečia veikla - palyginimu, serijomis, klasifikavimu, matavimu ir skaičiavimu.
- Žodis nėra tik abstrakti idėja; Išmokite išstarti

Matematika

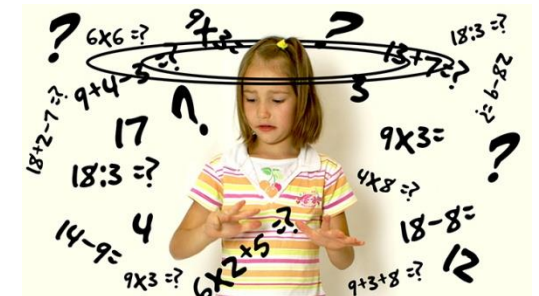
- Matematikoje ir geometrijoje vaikai yra netiesiogiai paruošiami jau ikimokykliniame amžiuje, dirbant su juslinėmis medžiagomis - materializuota abstrakcija.
- Kalbos yra tiltas tarp konkretaus ir abstrakčiojo.
- Laiku patvirtintas ir sustiprintas matematikos sampratų žodynas yra sėkmingo matematikos ugdymo mokykliniame amžiuje pagrindas.

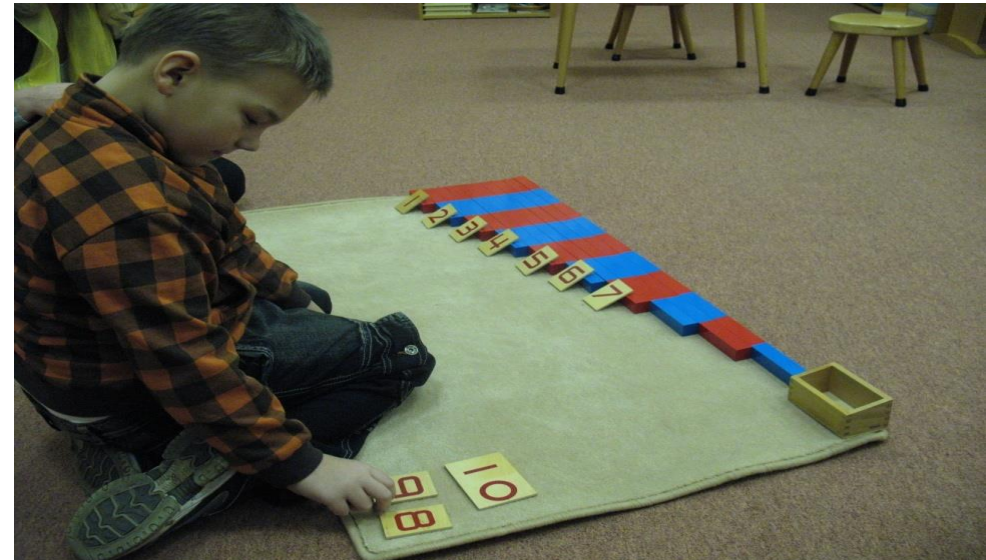

Skaičiavimo sutrikimo tipai

(pateikė Akademie für Lehrerfortbildung Dillingen)

- **Receptiniai sutrikimai** - skaičiaus atpažinimo sutrikimai.
- **Kūrybiniai sutrikimai** - skaičiavimo funkcijų supratimo sutrikimai.
- **Semantiniai sutrikimai** - sutrikimai skaičiaus prasmės prasme.
- **Mestika** - pamiršti skaičiai ar skaičiavimai.
- **Orientacijos (optinis) sutrikimas** - keičiasi vietų skaitmenys, veidrodžio raštas.
- **Išraiškingi sutrikimai** - verbalinio ar grafinio skaičių vaizdavimo sutrikimai.

Nuo konkretaus iki abstraktaus.....

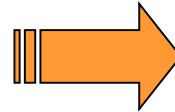

Kosminis švietimas

Montessori terapijos svarba

Savarankiška veikla, aktyvumas

Vystymasis, habilitacija

- Propriocepcija
- Kinestezija
- Jausmai
- Tavo suvokimas
- Galvoji ir kalbi
- Vaizduotė
- Dėmesio
- Atmintis
- Asmenybė (savigarba, savigarba, savigarba, savikontrolė)

Rezultatas - pagerėjo žmogaus gyvenimo kokybė!

Išvada

- Montesori pedagogika ir terapija laikomos holistinėmis metodikomis, įgyvendinančiomis demonstratyvumo, sistemingumo, tęstinumo, tobulėjimo ir žmogaus pedagogikos principus tiek pedagogikoje, tiek terapijoje.
- Montesori didaktinės medžiagos, jų didaktiškai teisingas pateikimas ir pritaikymas prie asmens poreikių, taip pat laisvo darbo galimybė (savarankiškos pratybos) sudaro prielaidas abstrakčioms sąvokoms konceptualizuoti ir suteikti / atnaujinti žinias vaikams ir suaugusiems tiek tėvystės, tiek bendrojo lavinimo, tiek pataisos darbuose.
- Montesori terapija naudojama visame pasaulyje siekiant ištaisyti vystymosi ir neurologinius sutrikimus įvairiais gyvenimo tarpsniais, pradedant nuo vaikystės, vykstant mokiniui, baigiant pilnametybe ir stažu.

Montessori Terapija

No. LLI-352
INTERPROF

ŠIAULIŲ
UNIVERSITETAS

Project is partly financed by
Interreg V-A Latvia – Lithuania Programme 2014-2020

www.latlit.eu